

מלגות ומענקים

6

6 < מלגות ומענקים

6.1 < תוכנית מלגות אדמס

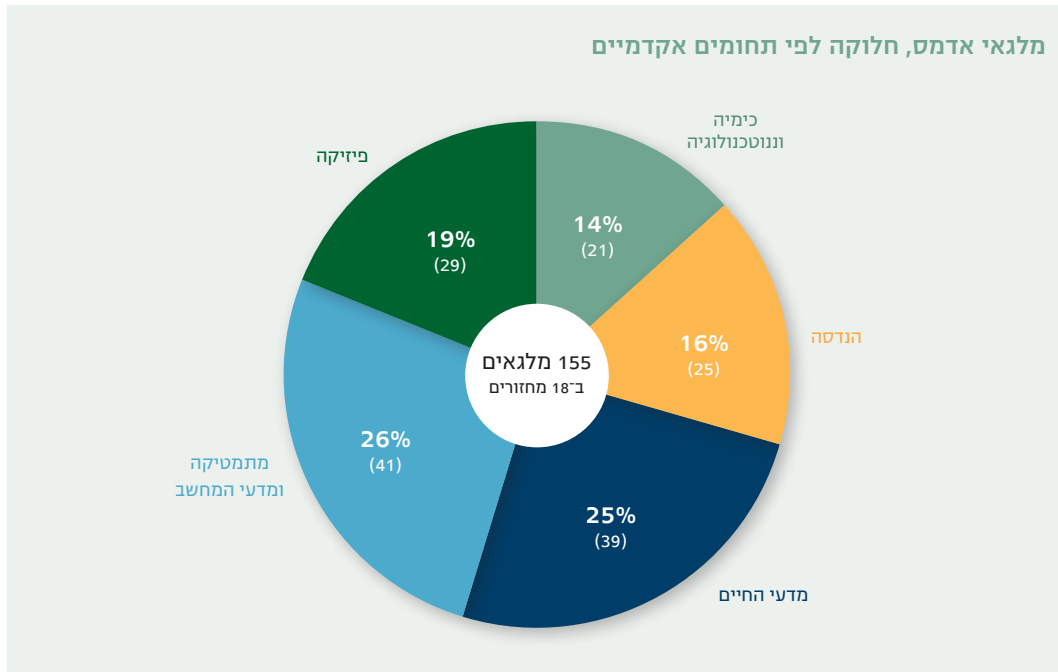
תוכנית מלגות אדמס היא מפעל משותף לאקדמיה ולמרסל אדמס ז"ל מקנדה משנת 2005. המלגות מיועדות לתלמידי מחקר מצטיינים במדעי הטבע, במדעי החיים, במתמטיקה, במדעי המחשב ובהנדסה. עד כה זכו במלגות 155 חוקרים ישראלים צעירים – 110 גברים ו-45 נשים. המלגות מוענקות מדי שנה, למן השנה השנייה ללימודים לתואר דוקטור ולתקופה של שלוש עד ארבע שנים אקדמיות רצופות. את המועמדים למלגה מציעים המוסדות האקדמיים, והמלגאים זכאים לפטור מלא משכר הלימוד.

ADAMS
מלגות אדמס Fellowships

סכום המלגה הוא 100,000 ש"ח לשנה, ונוסף על זה כל מלגאי זכאי ל-3,000 דולר לשנה לצורך השתתפות פעילה בכינוסים מדעיים ובסדנאות לימודים בחו"ל ולצורך שיתוף פעולה מדעי או לנסיעה לראיונות למשרת בתר-דוקטורט בחו"ל. חבר האקדמיה פרופ' משה אורן עומד בראש ועדת ההיגוי והשיפוט של תוכנית המלגות (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 11 "ועדות האקדמיה").

מחזור 2021 של מלגאי אדמס. שורת העומדים, מימין: נעם הראל, אפרת פחימה, נוי נחמד, לשעבר נשיאת האקדמיה פרופ' רות ארנון, יו"ר ועדת ההיגוי של מלגות אדמס חבר האקדמיה פרופ' משה אורן, רכזת מלגות אדמס בת-שבע שור, יהונתן חמו, יואב זגדון; שורת היושבים, מימין: נשיא אוניברסיטת בן-גוריון בנגב פרופ' דניאל חיימוביץ, מרסילבן אדמס, נשיאת האקדמיה דאז פרופ' נילי כהן, איל וייס

למלגאים הישגים מרשימים – הם מתקבלים להשתלמויות בתר־דוקטורט במוסדות הנבחרים בחו"ל, הם מבוקשים כחברי סגל צעירים באוניברסיטאות בארץ ובעולם, ומחקריהם מתפרסמים בכתבי עת יוקרתיים.

לחיזוק הקשר בין מלגאי אדמס בעבר לאלה שבהווה ולגיבוש קהילה מדעית צעירה בישראל האקדמיה יוזמת פעילויות שונות, ובהן סדנאות, סיורים לימודיים, הרצאות אורח של מדענים ידועי שם, כינוס שנתי וסמינר שנתי. הפעילויות מתקיימות לרוב בבית האקדמיה, ונפגשים בהן מלגאי כל המחזורים.

מושב הפוסטרים בכינוס אדמס

דנה בנימין, זוכת פרס ראשון במושב הפוסטרים בכינוס אדמס

סמינר אדמס, ובו טקס הענקת המלגות לשבעת המלגאים לשנת תשפ"א ולשבעת המלגאים לשנת תשפ"ב, התקיים באקדמיה באוגוסט 2021 בהשתתפות נציג המשפחה מר סילבן אדמס. המרצה האורח היה נשיא אוניברסיטת בן־גוריון בנגב פרופ' דניאל חיימוביץ. בחודש מאי התקיים באקדמיה כינוס אדמס השנתי, בהשתתפות משתתפי ובוגרי התוכנית, שאף הציגו את מחקריהם במושב פוסטרים.

אלה ששת תלמידי המחקר שזכו במלגות אדמס לשנת תשפ"ג:

<p>עומר גרנק הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל פיזיקה</p>	<p>מתן אילת מכון ויצמן למדע מתמטיקה</p>
<p>שיר כהן הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל מדעי המחשב</p>	<p>ניצן אפרמיאן אוניברסיטת תל אביב מדעי החיים</p>
<p>אליענה שטיינברג האוניברסיטה העברית בירושלים פרמקולוגיה</p>	<p>אמיר בורשטיין אוניברסיטת תל אביב פיזיקה ואסטרונומיה</p>

לאתר מלגות אדמס <

6.2 < תוכניות מלגות החירום לחוקרים שנמלטו מאוקראינה ומרוסיה

בעקבות פלישת רוסיה לאוקראינה הקימה האקדמיה בחודש מרס **שתי תוכניות תמיכה** לחוקרים המעוניינים להגיע לישראל להמשיך את עבודתם המדעית, האחת מיועדת לחוקרים מאוקראינה הנמלטים מארצם, והשנייה לחוקרים מרוסיה שנאלצו לברוח מהמדינה בשל התנגדותם למדיניות הממשלה הרוסית. התוכניות פתוחות לחוקרים בעלי דוקטורט מכל התחומים האקדמיים. המימון מטעם האקדמיה - בסך 25,000 ש"ח לתקופה של שלושה חודשים עם אפשרות להארכה לחודשיים נוספים - ניתן ישירות לאוניברסיטאות המארחות. בסך הכול הוענקו עשרים וחמש מלגות לחוקרים אוקראינים ורוסים. בראש ועדת השיפוט עומדת סגנית נשיא האקדמיה פרופ' מרגלית פינקלברג.

6.3 < תוכנית מלגות ההצטיינות של המועצה להשכלה גבוהה והאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים לחוקרי בתר־דוקטורט מחו"ל

בשנת 2018 ייסדה האקדמיה תוכנית יוקרתית **להבאת בתר־דוקטורנטים מצטיינים** מרחבי העולם לישראל. הטעם לכך הוא מספרם הקטן של בתר־דוקטורנטים במעבדות המחקר בארץ, בעיקר במדעים ובהנדסה. התוכנית הורחבה בשנת 2021 להכללת חוקרים ממדעי הרוח והחברה, בזכות שותפות עם המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג). מטרת התוכנית הן למשוך חוקרים צעירים מצטיינים מרחבי העולם לבוא לישראל, להשתלב במעבדות המחקר שבה ולשמש מנוף לשיתופי פעולה בין־לאומיים; לחזק את המעבדות המובילות בישראל באמצעות חוקרים מצטיינים; לטוות קשרים מקצועיים ואישיים עם מדענים מצטיינים בתחילת דרכם בשאיפה שיובילו לשיתופי פעולה מחקריים בעתיד.

את הזוכים במלגות בוחרת ועדת שיפוט בראשות חבר האקדמיה פרופ' מוטי שגב, שחברים בה חברי אקדמיה וחברי סגל מקשת רחבה של תחומים אקדמיים ממגוון האוניברסיטאות בישראל וכן מדען בולט מחו"ל (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 11 "ועדות האקדמיה"). הזוכים משתתפים בפגישה שנתית ובפעילויות שמארגנת האקדמיה.

השנה נבחרו 20 מלגאים בכל תחומי הדעת, ובכללם תחומי מדעי הרוח והחברה, שמלגתם תוחל משנת תשפ"ג. שבע-עשרה מלגות הוענקו במדעי הטבע, בטכנולוגיה, בהנדסה ובמתמטיקה (STEM), ושלוש מלגות במדעי הרוח והחברה. המלגות הן לתקופה של שנתיים, וסכום כל מלגה הוא 160,000 ש"ח לשנה. האקדמיה והמל"ג נותנות מחצית מהסכום במדעים המדויקים (STEM) ושלושה רבעים מן הסכום במדעי הרוח והחברה, ואת השאר המלגאי מקבל מהאוניברסיטה המארחת כסכום תואם.

אלה המלגאים לשנת תשפ"ג:

Dr. Dhruba Dutta Chowdhury < מהודו – משתלם בפיזיקה ובהנדסה אצל פרופ' אבישי דקל, באוניברסיטה העברית בירושלים

Dr. Christian Czymara < מגרמניה – משתלם במדעי הרוח והחברה אצל פרופ' אנסטסיה גורודזייסקי, באוניברסיטת תל אביב

Dr. Arturo Rodriguez Fanlo < מספרד – משתלם במדעי המידע אצל פרופ' איתי קפלן, באוניברסיטה העברית בירושלים

Dr. Jacqueline Grimm < מארצות הברית – משתלמת במדעי החיים אצל ד"ר עמרי פינקל, באוניברסיטה העברית בירושלים

Dr. Jorke Grotenhuis < מהולנד – משתלם במדעי הרוח והחברה אצל פרופ' אורלי גולדווסר, באוניברסיטה העברית בירושלים

Dr. Aleksandra Krawczyk < מפולין – משתלם במדעי החיים אצל ד"ר הדס האולנה, באוניברסיטה העברית בירושלים

Dr. Nikhil Kumar < מהודו – משתלם בכימיה אצל פרופ' אלכס שכטר, באוניברסיטת אריאל בשומרון

Dr. Douglas Goodwin Lee < מארצות הברית – משתלם במדעי המידע אצל פרופ' מרוס אושר, באוניברסיטת תל אביב

Dr. Rajesh Mondal < מהודו – משתלם בפיזיקה ובהנדסה אצל פרופ' רנן ברקנא, באוניברסיטת תל אביב

Dr. Silvia Piccirillo < מאיטליה – משתלמת במדעי החיים אצל פרופ' ישראל סקלר, באוניברסיטת בן-גוריון בנגב

Dr. Maddaka Reddeppa < מהודו – משתלם בכימיה אצל פרופ' חוסאם חאיק, בטכניון – מכון טכנולוגי לישראל

Dr. Priyabrata Sadhukhan < מהודו – משתלם בפיזיקה ובהנדסה אצל פרופ' איריס ויסולי פישר, באוניברסיטת בן-גוריון בנגב

Dr. Surjit Sahoo < מהודו – משתלם בפיזיקה ובהנדסה אצל פרופ' רז ילינק, באוניברסיטת בן-גוריון בנגב

- < **Dr. Arieh Schwartz** מארצות הברית – משתלם במדעי הרוח והחברה אצל ד"ר ניר פרסקו, באוניברסיטת בן-גוריון בנגב
- < **Dr. Anuwedita Singh** מהודו – משתלם בפיזיקה ובהנדסה אצל פרופ' לזלי בנקס-סילס, באוניברסיטת תל אביב
- < **Dr. Edgar John Sintema** מזמבייה – משתלם במדעי המידע אצל פרופ' בוריס קויצ'ו, במכון ויצמן למדע
- < **Dr. Varre Swamy** מהודו – משתלם בכימיה אצל פרופ' רומן דוברובסקי, באוניברסיטת תל אביב
- < **Dr. Satheeswaran Thangaraj** מהודו – משתלם במדעי החיים אצל פרופ' יעלה שקד, באוניברסיטה העברית בירושלים
- < **Dr. Guo Xiang** מסין – משתלם בפיזיקה ובהנדסה אצל פרופ' יצחק עציון, בטכניון – מכון טכנולוגי לישראל
- < **Dr. Yafei Zhang** מסין – משתלמת בפיזיקה ובהנדסה אצל פרופ' ערן שרון, באוניברסיטה העברית בירושלים

6.4 < תוכנית למלגות חירום לישראלים להשתלמות בתר-דוקטורט בארץ בעקבות מגפת הקורונה

המשבר שגרמה מגפת הקורונה הערים קשיים רבים בפני המדע בכלל ובפני חוקרים צעירים בפרט. בשל חשיבותן של השתלמויות התר-דוקטורט לקידום המחקר המדעי, ומאחר שחוקרים רבים לא יכלו לממש את השתלמותם המתוכננת בחו"ל או להשלימה, החליטה האקדמיה להקים **תוכנית חירום** – הענקת מלגות לחוקרים ישראלים מצטיינים מכל תחומי הידע להשתלמות בתר-דוקטורט באוניברסיטאות המחקר בארץ. עד כה יושמה התוכנית בשני מחזורים – עשר מלגות הוענקו במחזור הראשון ואחת-עשרה במחזור השני. כל מלגה היא לתקופה של שנתיים, וסכום כל מלגה הוא 150,000 ש"ח לשנה.

זוכי מלגות החירום להשתלמות בתר-דוקטורט של ישראלים בארץ לשנת תשפ"ב:

- < **ד"ר רוני אביב**, מדעי החיים, אוניברסיטת בר-אילן, בהנחיית פרופ' ניצן גונן
- < **ד"ר אורן אלישב**, כימיה, אוניברסיטת תל אביב, בהנחיית ד"ר ברק הירשברג
- < **ד"ר נדב אמיר**, פסיכולוגיה, אוניברסיטת תל אביב, בהנחיית חברת האקדמיה הצעירה פרופ' ליעד מודריק
- < **ד"ר אודי בינשטוק**, מדעי החיים, אוניברסיטת תל אביב, בהנחיית פרופ' דוד שפרינצק
- < **ד"ר טל גורדון**, מדעי החיים, אוניברסיטת תל אביב, בהנחיית ד"ר עומרי וורצל
- < **ד"ר חגי דיאמנדי**, הנדסת חשמל, מכון ויצמן למדע, בהנחיית חברת האקדמיה פרופ' יונינה אלדר
- < **ד"ר גדי הרצלינגר**, ארכאולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים, בהנחיית פרופ' ליאור גרוסמן
- < **ד"ר איתן-ארז זהבי**, מדעי החיים, מכון ויצמן למדע, בהנחיית פרופ' מייק פיינזילבר
- < **ד"ר מעיין כהן**, ארכאולוגיה, אוניברסיטת תל אביב, בהנחיית פרופ' אורן טל
- < **ד"ר שי לפס**, כימיה, האוניברסיטה העברית בירושלים, בהנחיית חבר האקדמיה פרופ' איתמר וילנר
- < **ד"ר אלכס שליפמן**, הנדסה תעשייתית, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל, בהנחיית ד"ר ארז כרפס

6.5 < פרסי בלווטניק למדענים צעירים מצטיינים במדעי הטבע וההנדסה

תוכנית פרסי בלווטניק למדענים צעירים הושקה בשנת 2018 באקדמיה בשיתוף עם האקדמיה למדעים של ניו יורק ועם קרן משפחת בלווטניק. פרסי בלווטניק ניתנים למדענים צעירים מצטיינים בתחילת דרכם העצמאית במחקר. הפרסים מוענקים מדי שנה לשלושה חוקרים צעירים ומבטיחים באוניברסיטאות ישראליות, בשלושה תחומים – מדעי החיים, מדעי הפיזיקה וההנדסה וכימיה – לציון הישגים יוצאי דופן ולעידוד מצוינות, מקוריות וחדשנות. סכום הפרס הוא 100,000 דולר במענק לא מוגבל – אחד הפרסים הגדולים ביותר שנוסדו בשביל חוקרים בתחילת דרכם. ועדת הפרס, המורכבת מחברי אקדמיה וממדענים ידועי שם, בחנה את המלצות האוניברסיטאות ובחרה את הזוכים.

הזוכים לשנת 2022:

< **פרופ' רונן אלדן**

המחלקה למתמטיקה, מכון ויצמן למדע

< **פרופ' נעם שטרן-גינור**

המחלקה לגנטיקה מולקולרית, מכון ויצמן למדע

< **פרופ' מני שלום**

המחלקה לכימיה, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

בראש הוועדות המדעיות עמדו השנה חברי האקדמיה פרופ' נעמה ברקאי, פרופ' יוסף קוסט ופרופ' מיכה שריר. במועצה המדעית המייעצת (Scientific Advisory Council) חברים, בין השאר, נשיא האקדמיה פרופ' דוד הראל, לשעבר הנשיאה פרופ' נילי כהן וחברי אקדמיה נוספים.

זוכי הפרס הצטרפו לקהילת חתני פרסי בלווטניק למדענים צעירים בארצות הברית ובבריטניה, המונה כיום יותר מ־300 זוכים. הם יוזמנו להשתתף בסימפוזיון המדע השנתי של בלווטניק, הנערך בניו יורק מדי קיץ, ובו מתכנסים חוקרים כדי להחליף רעיונות חדשים ולבנות שיתופי פעולה חוצי תחומי דעת.

טקס פרסי בלווטניק, שבו מוענקים הפרסים לזוכים מדי שנה, התקיים בחודש יוני במרכז פרס לשלום ולחדשנות. נוסף על זה, עורכת האקדמיה בביתה, בשיתוף האקדמיה של ניו יורק וקרן משפחת בלווטניק, סימפוזיון מדעי פתוח לציבור שבו מציגים זוכי הפרס את מחקריהם.

משתתפי סימפוזיון בלווטניק, אוגוסט 2021

6.6 < הפרס בחקר הקבלה על שם גרשם שלום

הפרס מוענק מטעם האקדמיה מדי ארבע שנים לחוקר או חוקרת מצטיינים בתחום הקבלה על כל תקופותיה וזרמיה. **הפרס** מוענק למן שנת תשנ"ב (1991) להנצחת זכרו של פרופ' גרשם שלום, אשר היה נשיאה השלישי של האקדמיה ומגדולי חוקרי הקבלה והמיסטיקה בארץ ובעולם. את הזוכה בוחרת ועדת שיפוט שממנה נשיא האקדמיה, ובראשה עומד חבר האקדמיה פרופ' יוסף קפלן (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 11 "ועדות האקדמיה").

זוכת פרס שלום לשנת 2022 היא:

< פרופ' רונית מרוז, אוניברסיטת תל אביב

6.7 < קרן בת-שבע דה רוטשילד

ומענקי השתלמות על שם אהרן ואפרים קציר

קרן בת-שבע דה רוטשילד לקידום המדע בישראל נוסדה כקרן פרטית שמורה, ובשנת 1993 העבירה הברונית דה רוטשילד את הקרן לאקדמיה. הקרן נועדה לקדם את המדע הבסיסי בישראל באמצעות תמיכה בכינוסים בין-לאומיים, בביקוריהם בארץ של מדענים בעלי שם מרחבי העולם ובתמיכה בנסיעות לחו"ל של חוקרים ישראלים צעירים לצורך השתלמות. הקרן תומכת בפעילויות מדע על בסיס מצוינות מחקרית, בייחוד בנושאים חדשניים הראויים לקידום בארץ. את פעילותה המדעית של הקרן מכוון חבר יועצים המורכב מחברי אקדמיה וממדענים ישראלים מכמה תחומי דעת, בראשותו של חבר האקדמיה פרופ' יוסי לוי (לרשימת חברי היועצים של הקרן ראו להלן בפרק 11 "ועדות האקדמיה"). מועד קיומן של חלק מהפעילויות שאישרה הקרן בשנת 2021 נדחה בגלל מגפת הקורונה.

תמיכת קרן בת-שבע דה רוטשילד לקידום המדע בישראל באה לידי ביטוי בדרכים אלה:

סמינרי בת-שבע דה רוטשילד

הקרן תומכת בסמינרים בין-מוסדיים המיועדים לפיתוח הידע בישראל בתחומים שבחזית המדע ולחילופי ידע ורעיונות. משום אופיים הבין-מוסדי של הסמינרים הקרן דורשת שהוועדה המארגנת של כל סמינר תורכב מאנשי מקצוע המייצגים שלושה לפחות ממוסדות המחקר העוסקים בתחום, וכי הסמינר יהיה פתוח למשתתפים מכל אוניברסיטאות המחקר ומכוני המחקר בארץ. משך סמינר הוא ארבעה-חמישה ימים, והוא נערך לרוב במקום מבודד, מחוץ לכותלי המוסדות האקדמיים ומחוץ לעיר. סך התמיכה בסמינר הוא עד 40,000 דולר.

לשנת 2022 אישרה קרן בת-שבע דה רוטשילד את התמיכה בסמינר הזה:

Clouds-Climate Interactions across Scales <

ד"ר גיא דגן מהאוניברסיטה העברית בירושלים (יו"ר הוועדה המארגנת), ד"ר אורי אדם מהאוניברסיטה העברית בירושלים, ד"ר אורית אלטרץ-סטולר ממכון ויצמן למדע, פרופ' אילן קורן ממכון ויצמן למדע, פרופ' יואב שכנר מהטכניון – מכון טכנולוגי לישראל

סדנאות בת־שבע דה רוטשילד

סדנאות בת־שבע דה רוטשילד נועדו לקדם נושאי מחקר בין־תחומיים חדשניים באמצעות איחוד כוחות מחקרניים מהאוניברסיטאות בארץ. אפשר להציע סדנאות בין־תחומיות הן במדעי הטבע והן במדעי הרוח והחברה בתחומים שיש להם זיקה ניכרת למדעי הטבע. על הוועדה המארגנת של כל סדנה לכלול אנשי סגל המייצגים שלושה לפחות ממוסדות המחקר בישראל. סך התמיכה בסדנה הוא עד 10,000 דולר.

לשנת 2022 אישרה קרן בת־שבע דה רוטשילד את התמיכה בסדנה הזאת:

Avoiding the Coming Food Security Crisis: Novel Solutions at the Intersection of < Agriculture, Environment and Health

פרופ' איל קמחי מהאוניברסיטה העברית בירושלים (יו"ר הוועדה המארגנת), פרופ' אהרון טרואן מהאוניברסיטה העברית בירושלים, ד"ר רם פישמן מאוניברסיטת תל אביב, ד"ר ורד קאופמן־שריקי מאוניברסיטת אריאל בשומרון

עמיתי בת־שבע דה רוטשילד

תוכנית עמיתי בת־שבע דה רוטשילד נועדה להזמנת מדענים מהמעלה הראשונה מרחבי העולם למפגשים עם מדענים ועם סטודנטים בישראל לחילופי ידע, דעות ורעיונות בתחום התמחותם. על המועמד להיות מתחום מדעי הטבע, ועל תוכנית הביקור המיועדת לעמית לכלול ביקורים בשלושה מוסדות אקדמיים לפחות. סך התמיכה בביקור עמית הוא עד 5,000 דולר.

לשנת 2022 אישרה קרן בת־שבע דה רוטשילד את התמיכה בביקורי העמיתים האלה:

Dr. Gregory Edgecombe, The Natural History Museum, London, UK, Fellow of the Royal Society < ביקור במוסדות האלה: האוניברסיטה העברית בירושלים, אוניברסיטת תל אביב – מוזיאון הטבע על שם שטיינהרדט ואוניברסיטת חיפה. החוקר המארח הוא פרופ' אריאל צ'יפמן מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

Prof. Klaus D. Jandt, University Jena, Germany, Fellow of the Academy of Dental < Materials (FADM), USA

ביקור במוסדות האלה: אוניברסיטת תל אביב, האוניברסיטה העברית בירושלים, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל ומכון ויצמן למדע. החוקרים המארחים הם פרופ' אהוד גזית מאוניברסיטת תל אביב ופרופ' אבי דומב מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

Prof. Tuomas P. J. Knowles, University of Cambridge, Cambridge, UK <

ביקור במוסדות האלה: אוניברסיטת תל אביב, מכון ויצמן למדע והטכניון – מכון טכנולוגי לישראל. החוקרת המארחת היא פרופ' ליהי אדלר־אברמוביץ מאוניברסיטת תל אביב.

Prof. Ravikumar Majeti, The University of Alabama, Tuscaloosa, AL, USA <

ביקור במוסדות האלה: אוניברסיטת תל אביב, האוניברסיטה העברית בירושלים, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל ומכון ויצמן למדע. החוקר המארח הוא פרופ' דן פאר מאוניברסיטת תל אביב.

Prof. Ivan Penkov, Jacobs University, Bremen, Germany <

ביקור במוסדות האלה: אוניברסיטת בראזיל, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ומכון ויצמן למדע. החוקרות המארחות הן פרופ' שפרה רייף מאוניברסיטת בראזיל (מארכת ראשית), ד"ר אינה אנטובה-איזנבוד מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב ופרופ' מריה גורליק ממכון ויצמן למדע.

Prof. Barry M. Popkin, University of North Carolina at Chapel Hill, USA <

ביקור במוסדות האלה: האוניברסיטה העברית בירושלים – הפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, מכון ויצמן למדע, אוניברסיטת חיפה ומשרד הבריאות. החוקר המארח הוא פרופ' אהרון טרואן מהאוניברסיטה העברית בירושלים, הפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה.

מענקי השתלמות על שם אהרן ואפרים קציר

מענקי השתלמות על שם אהרן ואפרים קציר נועדו להשתלמות קצרה (חודש עד חודשיים) במחקר ובשיטות עבודה במעבדות מובילות בעולם בתחומים של מדעי החיים, רפואה, מדעים מדויקים והנדסה. המענקים מיועדים לדוקטורנטים מכל האוניברסיטאות בישראל וכן לחוקרים בעלי תואר דוקטור ולבעלי תואר MD עד חמש שנים מקבלת התואר. עדיפות ניתנת לחוקרים צעירים אשר אין עומדת לרשותם קרן השתלמות. סך התמיכה בהשתלמות הוא עד 5,000 דולר.

לשנת 2022 קיבלו את מענק ההשתלמות על שם אהרן ואפרים קציר:

< **ארנסט אוזנסקי** מאוניברסיטת חיפה. השתלמות ב-

Naval Postgraduate School, Monterey, CA, USA

< **תומר באבו** מהאוניברסיטה העברית בירושלים. השתלמות ב-

National University of Singapore, Singapore

< **ברקאי גוטל** ממכון ויצמן למדע. השתלמות ב-

Swiss Federal Institute of Technology in Zürich (ETH Zürich), Switzerland

< **עמרי גינזבורג** מהאוניברסיטה העברית בירושלים. השתלמות ב-

University of California Santa Cruz, CA, USA

< **יואב דן** מאוניברסיטת תל אביב. השתלמות ב-

University of Cambridge, UK

< **גיא לוינ** מהטכניון – מכון טכנולוגי לישראל. השתלמות ב-

Philipps University Marburg, Germany

< **יניב מקייס** מהאוניברסיטה העברית בירושלים. השתלמות ב־
Monash University Melbourne, Clayton, Australia

< **מיכל נתן ורהפטיג** מאוניברסיטת בר־אילן. השתלמות ב־
King's College London, UK

< **פדריקה סקוצ'יה** מאוניברסיטת חיפה. השתלמות ב־
University of Hawai'i at Mānoa, Kaneohe, HI, USA

< **עסאם עסלי** מאוניברסיטת בן־גוריון בנגב. השתלמות ב־
University of California, Los Angeles, CA, USA

< **עמית שוקרון** מהטכניון – מכון טכנולוגי לישראל. השתלמות ב־
Wetsus – European centre of excellence for sustainable water technology, Leeuwarden,
The Netherlands

6.8 < **הקרן לקידום מדעי הרוח והחברה**

פעילות הקרן למען קידום המחקר בישראל באה לידי ביטוי בתמיכה כספית בכינוסים, בתוכנית עמיתים ובתוכנית השתלמויות. בראש ועדת ההיגוי של הקרן עומד חבר האקדמיה פרופ' אבנר הולצמן (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 11 "ועדות האקדמיה"). היות שההקצבה החיצונית של הקרן הגיעה לסיומה בשלב זה, החליטה מועצת האקדמיה, שרואה חשיבות רבה בהמשך פעילותה של הקרן, לתקצב את הפעילות לשנת תשפ"ג, בסכום של חצי מיליון ש"ח.

מועד קיומן של חלק מהפעילויות שאישרה הקרן נדחה בגלל מגפת הקורונה.

כינוסים

הקרן מממנת כינוסים בין־מוסדיים במדעי הרוח והחברה כדי להביא להעמקת הידע בישראל בתחומים שבחזית המדע ולהחלפת ידע ורעיונות בין העוסקים בנושא הנחקר. את הכינוסים מנחים מדענים בכירים מישראל ומחו"ל. משום אופיים הבין־מוסדי של הכינוסים הקרן דורשת שהוועדה המארגנת של כל כינוס תורכב מאנשי מקצוע המייצגים שניים לפחות ממוסדות המחקר העוסקים בתחום, וכי הכינוס יהיה פתוח למשתתפים מכל המוסדות האלה בישראל. עוד קובעת הקרן כי יש לקיים את הכינוס בתנאים המאפשרים מגע רצוף בין התלמידים, החוקרים הצעירים והמדענים הישראלים לבין המדענים המוזמנים מחו"ל. הכינוסים כוללים הרצאות פתוחות לקהל וכן מפגשים ודיונים רצופים בהשתתפות המרצים וקבוצות קטנות של תלמידים. סך התמיכה בכינוס הוא עד 20,000 דולר.

לשנת תשפ"ב אושרה התמיכה בכינוסים האלה:

< **אימוץ תפיסת יישוב סכסוכים להתמודדות עם הצימוד היהודי-דמוקרטי**
פרופ' מיכל אלברשטיין מאוניברסיטת בר-אילן, פרופ' אורנה בראון-לבינסון מאוניברסיטת בן-גוריון
בנגב, פרופ' מוחמד ותד מהמכללה האקדמית צפת, פרופ' שחר ליפשיץ מאוניברסיטת בר-אילן

< **הכינוס הבינלאומי העשרים של החברה לחקר התרבות הערבית-היהודית בימי הביניים: חקר הערבית היהודית אחרי עידן פרופ' יהושע בלאו ז"ל ופרופ' נורמן גולב ז"ל**
פרופ' אהרן ממון מהאוניברסיטה העברית בירושלים, פרופ' מרים פרנקל מהאוניברסיטה העברית בירושלים, פרופ' תמר צבי מאוניברסיטת חיפה

< **המדריך לשורד המזרח-תיכוני: 100 שנות שלטון האשמי בירדן**
ד"ר דורית גוטספלד מאוניברסיטת בר-אילן, פרופ' און וינקלר מאוניברסיטת חיפה, פרופ' רונן יצחק מהמכללה האקדמית גליל מערבי

< **השירה הבדואית לנוכח תמורות תרבותיות, חברתיות ופוליטיות**
ד"ר מוסא אבו שארב מהמכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי, ד"ר אבתסאם ברכאת מהמכללה האקדמית צפת, ד"ר אמיר גלילי מהמכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי, ד"ר קובי פלד מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב

< **על קווי התפר: שירה, הגות ומיסטיקה אצל אבן גבירול וסביבתו - כינוס חגיגי לכבוד אלף שנה להולדתו**
ד"ר מיכאל אבשטיין מהאוניברסיטה העברית בירושלים, ד"ר אריאל זינדר מאוניברסיטת תל אביב, פרופ' חביבה ישי מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ד"ר עומר מיכאליס מאוניברסיטת תל אביב, פרופ' שרה סטרומזה מהאוניברסיטה העברית בירושלים

Biology Education for Well-Being: The Role of 21st Century Skills for Informed Responsible and Active Citizenship

ד"ר עידית אדלר מאוניברסיטת תל אביב, ד"ר ראובן בבאי מאוניברסיטת תל אביב, ד"ר שושי הרמן מאוניברסיטת בר-אילן, ד"ר פרחי וקסמן מאוניברסיטת בר-אילן, פרופ' מיכל ציון מאוניברסיטת בר-אילן

Broadcasting Margins: The BBC Centennial from Afar

ד"ר איילת בן-ישי מאוניברסיטת חיפה, פרופ' איתן בר-יוסף מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, פרופ' אורן מאירס מאוניברסיטת חיפה, פרופ' פול פרוש מהאוניברסיטה העברית בירושלים, פרופ' זוהר קמפף מהאוניברסיטה העברית בירושלים, פרופ' צור שלו מאוניברסיטת חיפה

Robo-Exoticism: Art, Design and Human-Robot Interaction

פרופ' טל אורון-גלעד מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, פרופ' יעל אידן מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ד"ר ניעה ארליך מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, פרופ' נירית בן-אריה דבי מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ד"ר רומי מיקולינסקי מבצלאל, אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים, ד"ר יואב פרידמן מבצלאל, אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים

תוכנית העמיתים

הקרן מממנת הזמנת מדענים מהמעלה הראשונה מרחבי העולם לישראל לכמה ימים לפגישה עם מדענים ועם סטודנטים ישראלים להחלפת ידע, דעות ורעיונות בתחום התמחותם. התוכנית מיועדת למדענים מתחומי מדעי הרוח והחברה בלבד. סכום המלגה הוא עד 5,000 דולר.

לשנת תשפ"ב אושר המימון של ביקורי העמיתים האלה:

Prof. Iris Berent, Northeastern University, Boston, MA, USA <

החוקרים המגישים הם פרופ' אליצור בר־אשר סיגל, האוניברסיטה העברית בירושלים, ופרופ' אותי בת־אל פוקס, אוניברסיטת תל אביב.

Prof. David Commins, Dickinson College, Carlisle, PA, USA <

החוקרים המגישים הם פרופ' יצחק ויסמן, אוניברסיטת חיפה, פרופ' מאיר חטינה, האוניברסיטה העברית בירושלים, ופרופ' יהושע טייטלבוים, אוניברסיטת בר־אילן.

Prof. Kim Mitchell, University of New Hampshire, Durham, NH, USA <

החוקרים המגישים הם פרופ' אשר בן־אריה, האוניברסיטה העברית בירושלים, ד"ר עטרת גבירץ־מידן, אוניברסיטת חיפה, ופרופ' כץ, אוניברסיטת תל אביב.

Prof. Theo van Lint, University of Oxford, UK <

החוקרים המגישים הם ד"ר רחל יוקליס, הספרייה הלאומית, פרופ' עמוס מגד, אוניברסיטת חיפה, ופרופ' ראובן עמיתי, האוניברסיטה העברית בירושלים.

מענקי השתלמות

המענקים נועדו להשתלמות במחקר ובשיטות עבודה בספרייה, בארכיב, במעבדה או במסגרת דומה אחרת בחו"ל, בתחום מדעי הרוח והחברה, למשך חודש עד חודשיים. המענקים ניתנים לדוקטורנטים מכל מוסדות המחקר בישראל וכן לחוקרים בעלי תואר דוקטור, עד עשר שנים מקבלת התואר. עדיפות ניתנת לחוקרים צעירים שאין עומדת לרשותם קרן השתלמות. סך כל מענק הוא עד 5,000 דולר.

לשנת תשפ"ב אושר מימון ההשתלמויות האלה:

< הדר אחיטוב, השתלמות ב־

Faculteit der Archeologie, Universiteit Leiden, Holland

< ד"ר עלמה איגרא, השתלמות ב־

The Reading University Archive, University of Reading, UK
University of Glasgow Archives, University of Glasgow, Scotland
National Library of Scotland, Edinburgh, Scotland

< ד"ר אלעזר בן לולו, השתלמות ב־

Seminar on Jewish Orthodoxies, Fordham University, New York, NY, USA

< **נועם טל־פרי**, השתלמות ב־

Department of Psychology, UC Berkeley, CA, USA

< **נעמה כהן**, השתלמות ב־

Middle East Centre Archive, Oxford University, UK
Archives, King's College London, UK

< **ד"ר דפנה נסים**, השתלמות ב־

Institut national d'histoire de l'art, Paris, France

< **שמואל קרק**, השתלמות ב־

National Archives, College Park, MD, USA

< **עדי שכטר**, השתלמות ב־

Faculteit Maatschappij & Gedrag, Universiteit van Amsterdam, Holland

6.9 < מלגות קרן פולקס בישראל

קרן פולקס, שמרכזה בלונדון, מעניקה באמצעות האקדמיה [מלגות המיועדות לתלמידי רפואה](#) הלומדים גם לקראת תואר שלישי במדעי החיים. המלגות מוענקות מדי שנה לתקופה של עד שלוש שנים. סכום המלגה הוא עד 2,000 לירות סטרלינג לשנה. המועמדים נבחרים בוועדה של האקדמיה, והחלטות הוועדה כפופות לאישור נאמני קרן פולקס בלונדון. יו"ר הוועדה בישראל הוא חבר האקדמיה פרופ' משה אורן (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 11 "ועדות האקדמיה"). בחודש מרס, בעת ביקורו בלונדון, נפגש נשיא האקדמיה פרופ' דוד הראל עם גב' מורין פולקס (Mrs. Maureen Foulkes), העומדת בראש קרן פולקס. בפגישה הודה פרופ' הראל לגב' פולקס על תרומתה רבת השנים להצלחת תוכנית המלגות.

אלה הזוכים במלגות פולקס לשנת תשפ"ב:

מישאל מורנינקס
אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

יניב מקייס
האוניברסיטה העברית בירושלים

דניאל שטיינברג
האוניברסיטה העברית בירושלים

מאיה בראון
האוניברסיטה העברית בירושלים

שרון גריסרו
אוניברסיטת תל אביב

לירן לוי
האוניברסיטה העברית בירושלים

אלה התלמידים שמלגתם נמשכת משנים קודמות:

יחזקאל אליהו מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, רפאל בז'זינסקי מאוניברסיטת תל אביב, יאיר גת מהאוניברסיטה העברית בירושלים, דן ורשקוב מהאוניברסיטה העברית בירושלים, יואב חרפק-עמיקם מהאוניברסיטה העברית בירושלים, ג'נאן מוחמד מאוניברסיטת תל אביב, פאדי עיד מהטכניון – מכון טכנולוגי לישראל, עסאם עסלי מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, אסעד שיתי מהטכניון – מכון טכנולוגי לישראל

פרס סנטה פולקס

אחת לשלוש שנים משפחת פולקס מעניקה את פרס המחקר על שם סנטה פולקס לאחד ממלגאי פולקס בישראל בעבר. הפרס הוא בסכום של עד 2,500 לירות סטרלינג, והוא מוענק ישירות על ידי משפחת פולקס.

הזוכה בפרס סנטה פולקס לשנת 2021 היא **ד"ר תמר הראל**, מהמרכז הרפואי הדסה, ירושלים.

6.10 < מלגות בתר־דוקטורט בפיזיקה גרעינית

האקדמיה מפעילה תוכנית **מלגות בתר־דוקטורט** לפיתוח המצוינות האקדמית בתחום הפיזיקה הגרעינית בישראל. המלגות מיועדות לחוקרים צעירים מצטיינים המעוניינים לצאת להשתלמות בתר־דוקטורט באחד המוסדות המובילים בחו"ל, ושזה להם הבתר־דוקטורט הראשון בחו"ל. את המועמדים בוחרת ועדה של האקדמיה בראשותו של פרופ' יצחק צרויה ממכון ויצמן למדע (לרשימת חברי הוועדה ראו להלן בפרק 11 "ועדות האקדמיה"). סכום המלגה הוא 160,000 ש"ח, והוא ניתן לשנת מחקר אחת בחו"ל, המוקדשת כולה למחקר בפיזיקה גרעינית. הזוכים יכולים לבקש פריסה של המענק לשנתיים.

הזוכה לשנת הלימודים 2022–2023 היא **אילה גליק מגיד** מהאוניברסיטה העברית בירושלים, והיא תיסע להשתלמות בתר־דוקטורט בפיזיקה גרעינית במחלקה לפיזיקה באוניברסיטת ושינגטון בסיאטל שבארצות הברית. היא אמורה להתחיל בהשתלמות בספטמבר 2022.